

at høre til Folketirken. Hvorledes dette kirkelige Raad vil udvikle sig, hvad Betydning det vil faae for de kirkelige Sagers Udvikling her i Landet, derom kan Ingen vide Noget. Jeg har et andet Haab og en anden Forventning end den ærede Forespørger. Den ærede Forespørger troede, at dette Raad vilde komme til at træde op som en Hæmsko, som en Forhindring for al fri Udvikling af de kirkelige Forhold her i Landet. Jeg tror, den ærede Forespørger i saa Henseende tager feil — jeg haaber det ialtfald. Saaledes som Forholdene efterhaanden havde udviklet sig, var man kommet til det Punkt, at det vilde være meget vanskeligt at faae nogen- somhelst Forandring ført igjennem i de nu engang bestaaende kirkelige Forhold af almindelig Betydning hverken ad Lovgivningens eller Administrationens Vej, og det just fordi der manglede et saadant kirkeligt Raad. Ingen kan fortænke de specielt kirkelige Myndigheder i, at de, saavidt det stod til dem, gjorde den Modstand, de kunde, mod Forandringer paa det kirkelige Omraade, saalænge den danske Folkekirke stod aldeles uden Repræsentation. Det var meget vigtigt at komme ud over dette døde Punkt, vi nu engang vare komne til, og hvorved vi, saaledes som Forholdene nu engang her i Landet have udviklet sig, syntes at skulle staa i længere Tid. Det var derfor en af de væsentligste Grunde for mig til at foreslaa dette Raad indstiftet at komme ud over dette døde Punkt. Den ærede Forespørger havde ganske Ret i, at det vel er muligt, at den danske Folkekirke gaar Tider imøde, som ikke ere gode; der er Bestræbelser oppe i den, der, saavidt jeg er istand til at se, gaa ud paa en Opøsning af det kirkelige Samfund. Det, det synes mig at komme an paa, det er to Ting: paa den ene Side at komme Frihedsbevægelserne saa meget imøde, som det er muligt uden at krænke de nødvendige Samfundsbaand; paa den anden Side kraftig at staa imod de Frihedsbestræbelser, som ville gaa ud derover. At nu den Enkelte kan have forskjellig Anskuelse om, hvor den rette Grændse er, skal jeg villig indrømme, En kan være mere konservativ, en Anden mere fremadskridende findes, det er sandt, men den Grundfætning tror jeg, at ærede Medlemmer med mig ville være enige om, at hvis man ikke vil en fuldstændig Opøsning af det kirkelige Samfund, er det den af mig nu anførte Vej, der maa gaa, og den Vej kan ikke gaa eller bør ialtfald efter min Mening ikke laas ind paa af en politisk Kirkeminister, der aldeles ikke har endog blot en Skygge af en kirkelig Repræsentation at støtte sig til. Naar den ærede Forespørger har gjort saa overordentlig

stærkt gjældende, at her kun var Tale om et hierarkisk, bureaukratisk Raad, kun et Bispe- raad, beder jeg dog lægge Mærke til, at der i Foresstillingen til Hans Majestæt Kongen er sagt, at Meningen var at komme noget videre frem, Meningen var at udvide dette Raad til ogsaa at omfatte læge Medlemmer, og hans Fortolkning af det Ord, der staaer i Foresstillingen, „Tilforordnede“, kan jeg ikke anerkjende for rigtig. Ved dette Ord er ikke sagt, hvorledes de læge og maatte ogsaa geistlige Medlemmer skulde blive Medlemmer af dette Raad, der er ikke sagt Noget som helst derom; med Ordet „Tilforordnet“ er kun sagt, at selve Sagen tænkes gennemført ved kongelig Anordning. Naar den ærede Forespørger endte med at spørge mig om, hvorledes jeg vilde staae de nødvendige Penge- midler tilveie, turde det nu blive min Sag. Hvis det viser sig, hvad der jo er muligt, at Rigsdagen ikke vil bevilge dem af Statskassen, saa faar Regjeringen at staae sig dem ad anden Vej, og dertil er den istand. Hermed tror jeg ialtfald foreløbig at have besvaret de ærede Medlemmers Forespørgsel, jeg har søgt at forklare dem, hvorfor jeg ikke kan indse, at den kongelige Resolution paa nogen Maade strider imod Grundloven eller er lovstridig, og jeg har tillige noget nærmere udviklet for dem, hvad min Mening, min Hensigt, har været med Indførelsen af det kirkelige Raad. Jeg haaber, hvad der ogsaa er udtalt i min Foresstilling til Kongen, at det virkelig skal komme til at vise sig, at det vil komme til at danne et godt og brugbart Grundlag for den fremtidige Ordning af vore kirkelige Forhold og særlig af den kirkelige Forfatningslag.

M. J. Larsen: Den høitærede Minister har nu altsaa givet os det Forsvar, som han er istand til at give for, at han til Lutherfesten har betænkt Folkekirken med en Institution, som jo hverken er lutherisk eller lovlig; de to Ting tror jeg, man kan betragte som givne. Jeg tror heller ikke, at det vil lykkes Ministeren ved det Forsvar, som han nu har ladet os høre, at overbevise Nogen om, at han har havt Ret og Beføjelse til at udvirke den kongelige Resolution af 8de Oktober. Jeg tror, at den høitærede Minister kommer til at nøies med den Anerkjendelse, som han jo allerede har gjort sig fortjent til, den nemlig, at der nu endelig, efterat der er forløbet saa mange Aar, siden vi sit Grundloven, af Sjællands Biskop er fundet en Kirkeminister, der har vist sig i Besiddelse af Talent til at underordne sig. Med det Vidnesbyrd tror jeg, at den høitærede Minister maa berolige sig; det døde Punkt i